

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.— cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.

Observarea celor ce se petrecu in jurulu nostru.

II.

Asia diceau betranii, ca: „cu putiena intieptiune se stopanesce lumea;“ ér intieptiunea omenésca are de fundamentu observarea. Asia pentru esemplu trebuie se observe bine pamentulu si imprejurările climatiche plugariulu, cá se scie, ce se samene in elu, pentru ca numai dupa sementi'a de scam'a pamentului si de imprejurările lui climatiche potu se urmèze roáuri indestulitórie.

Pamentulu, pre carele lu-cultiva biseric'a, fiend poporulu credintiosu, este naturalu, ca temeulu intieptiunei pastorale si alu unei bune administratiuni spirituale-bisericesci, este observarea vietii poporului pre tóte cele trei terene principale, si anume: pre terenulu moralu, pre terenulu intelectualu si pre terenulu economicu. Si o lucrare succésa pre aceste trei terene esista, si póte esista numai atunci, daca ea se baséza pre starea, in carea se gasesce poporulu la anumite epoche si in anumite imprejurări, cá astfeliu cunóscerea stării lui se-ne arete, si indigiteze dispusetiunile nimerite pentru a promová pornirile bune si a poté indreptá pornirile lui rele.

Privind asupra vietii si desvoltării poporului nostru pre numitele trei terene, vom aflá virtuti si scaderi, cari dupa locuri si imprejurări potu se fia diferite; si cele observate ne vor indigitá apoi in modu esactu mijlócele de actiune, si respective dispusetiunile nimerite spre a poté corege ceea ce este reu si promová ceea ce este bunu.

Asia d. e. unde vom vedé, ca poporulu este evlaviosu, ca cercetéza sant'a biseric'a in Dumineci si in serbatori, ca in posturi se impartasiesce cu sfințele taine, ca tiene la datinele sale religióse si nationale, ér in viéti'a s'a lucréza si traesce cu fric'a lui Ddieu, si se feresce de pecate, este naturalu, ca activitatea biseric'e trebuie se fia indreptata intru a promová si intará acestu modu de viéti'a; ér in acele

locuri, in cari nu le vom aflá pre tóte acestea, ci vom aflá in loculu loru slabitiuni si pecate, activitatea biseric'e trebuie se fia indreptata si atiéntita spre a delaturá aceste pecate si slabitiuni si a desvoltá in loculu lor virtuti.

Cum?

Apoi asia, ca unde poporulu nu cercetéza regulat biseric'a, preotulu si invetiatoriulu vor ingrijí, cá se-o cercéteze cu atât mai regulat casnicii lor, rudeniile si prietenii lor; ér in biseric'a servitiulu divinu se va esecutá cu o pompa si pietate cât mai petrundietória, si pre langa servitiu se vor tiené predici frumóse si instructive; si totu de odata se va ingrijí, cá invetiaturile diñ biseric'a preotulu si invetiatoriulu se-le practice cu multa ingrijire in casele lor si in genere in modulu lor de viéti'a.

Regul'a generala, ca „din micu se face mare,“ si-are aplicarea ei si in cercetarea biseric'e. Exemplulu bunu este atragétoriu tocm'a precum din nefeircire este si celu reu.

Preotulu si invetiatoriulu va staruí, cá mai antaiu din casnicii loru si din câte unu micu numeru de credintiosi se-si formeze unu numeru de ómeni, cari se duca o viéti'a adeverat crestinésca, si succediend acést'a, precum sub anumite conditiuni trebuie se succéda, numerulu acestui soiu de credintiosi va cresce progresand, — pana cand infine va cuprinde in sene credintiosii din comun'a intréga.

Pre terenulu desvoltării intelectuale inca vom procede astfeliu. Daca frecuentarea scólei cuotidiane si de repetitiune nu este regulata, — nu vom acceptá, si nu vom starui, cá se silim pre nimenea prin pedepse de a-si tramite pruncii la scóla; ci vom staruí, cá pruncii, cari vinu la scóla se-se semta aici mai bine cá ori unde aiurea, — si cá astfeliu intre prunculu, carele umbla la scóla si intre celu carele nu umbla, se-se cunóscá, si se-se véda o mare deosebire, si anume deosebirea, ce esista intre prunculu cu carte si cu crescere si intre celu fara carte si fara crescere.

Cu chipulu acest'a scól'a va devení tot mai bine cercetata si tot mai bine îngrijita, — din propri'a vointia si dorintia a poporului, carele incet, dar sigur se va poté convinge in mesura tot mai mare despre binefacerile scólei.

Pre terenulu economicu diligenti'a la lucru si bun'a îngrijire si bun'a chivernisire a casigului realisatu prin lucru nu s'a desvoltat nicairi si la nici unu poporu prin vorbe; ei a trebuit se fia in totu loculu câte unu omu, carele se póte o economia de modelu, si carele prin rezultatele obtienute se atraga tot pre mai multi spre modulu seu de economia; ér acestu modu de economia de modelu dupa imprejurările nóstre cade in sarcin'a si onórea preotului.

Pre terenulu economicu preotulu póte influintiá mai grabnicu si in modu mai vediutu, decât pre ori care altu terenu, pentru ca daca gradin'a preotului este bine lucrata si plina de legumi, — acést'a se vede; ér vecinulu si vecinii lui vediendu-o astfelu, au se-lu urmeze, si din vecinu in vecinu modulu acest'a de lucrare se va respandí tot mai departe, pana cand se va latí si practicá in tóta comun'a.

Semenaturile preotului cresc pre acelasi campu alaturiá cu semenaturile credintiosilor sei; si daca din semenaturile de pre sessiunile parohiale se va vedé vrednici'a preotului, atunci nu se póte, cá se nu fia imitat.

In punctulu acest'a nu vom uitá nici odata ceea ce ne-a istorisit unu bunu preotu de ai nostri. Densulu adeca ne spuse urmatórele:

„Cand am intrat eu cá preotu téneru in comuna, am facut observarea, ca ómenii iesu vér'a la lucrulu campului pré tardiu, si ca in genere nu sunt destul de sêrguitori la lucru. N'am dis nimicu nimenui, pentru ca sciam, ca romanului nu-i place nici unu feliu de imputare; dar in anulu alu doilea m'am apucat insumi se portu economia, si in anulu acél'a intregu, — omulu, carele in totu satulu se sculá mai de deminétia am fost totdeun'a eu. Plugulu si lucratorii mei erau totdeun'a cei dantai pre campu. A trecut asia o luna, au trecut doue, dar in a trei'a spre marea bucuria a mea am si vediut rezultatulu acestei mesuri pastorale, ómenii adeca iesiau mai de diminétia la lucru, ér in anulu alu treilea unii dintre densii si mai cu seama vecinii mei mai ca steteau, se-me intréca.“

Va se dica, ajutá si indreptá póte biseric'a in ori ce directiune, daca organele ei, preotulu si invetiatoriulu voiescu, si potu se aduca sacrificiele, pre cari li-le impune chiamarea pre acestu terenu.

Intr'aceea este adeveru, ca invetiatoriulu fiind cuprinsu cu oficiulu, — nu póte se-se ocupe si cu economi'a campului, sunt inse si pentru densulu ramuri de economia, cu cari se póte ocupá, si anume: cu cultivarea de legume si de pomi in gradin'a scólei, cu albinaritul si cu metasaritul. Si face o impressiune din cele mai bune, daca poporulu, cand iese la lucru, vede, ca invetiatoriulu este deja in

gradin'a scoalei, — ocupandu-se si densulu cu casnicii sei cu cultivarea legumelor, seau cu îngrijirea albinelor, seau cu alte lucruri folositorie.

In punctulu acest'a nu potem se nu mai amintim inca o imprejurare, si anume: poporulu nostru este in multe párti de credinti'a, ca ómenii inteligenti traiescu fara lucru, si elu trebue se-ii plátésca. Din acésta credintia se nascu apoi multe conflicte la incasura stolelor preotiesci si a salarielor invetiatoresci, — cari conflicte apoi ocupa, si consuma o parte insemnata din timpulu forurilor nóstre bisericesci.

Nu este bine se lasám poporulu se traiésca si mai de parte in acésta credintia; si deci prin lucru si prin diliginti'a nóstra cá preoti si cá invetiatori se-ne silim a-lu convinge de contrariulu.

Urméza deci ca o succésa activitate a bisericeii potem asceptá numai atunci, daca organele ei, preotii si invetiatorii vor observá cu ochi de siérpe viéti'a poporului, si daca in totu ce vor lucrá, se vor orientá dupa cele ce vor observá in viéti'a si desvoltarea lui pre tóte terenele.

Despre bunavointi'a si inim'a organeloru nóstre bisericesci-scolare: de a observá cu ochi de sierpe viéti'a poporului de a indreptá ceea ce afla, ca este rêu si a promová ce este bine, — nimenea nu se póte indoi. Intrebarea este numai, óre potu aceste organe observá si indreptá totu ceea ce vedu, ca are trebuintia de indreptare intre grelele imprejurári, in cari traim si in marea de valuri si viforulu ispitelor, cari ne impresóra?

Se-ne respunda si la acésta intrebare faptele.

Preotulu nostru este unu omu réu platitu in reportu cu grelele servitié, pre cari are a-le prestá. Invetiatoriulu asemenea. Ér lupt'a cu necazurile si greutátile sustienerij si vietii, este faptu cunoscutu, — depriméza, si desgusta pre ómeni, ii face neșesatori si fara curagiu pentru a-se lasá in unu modu de activitate mai intensivu si mai spornicu.

Din acésta grea stare, in caréa se gasescu organele nóstre bisericesci-scolare urméza, si isvorescu tóte necazurile, — de cari dilnic ne lovim, si ne impedecám.

Iesu ómenii teneri din scóla, si intra in viétia cu mari ilusiuni, dar intrati odata pre acestu terenu nu arare ori se intempla, ca acesti ómeni dandu de amaratiunea realitáti vietii si luptandu adesea chiar cu lips'a de pane — perdu cu fiecare di din aceste ilusiuni, si cadu in o apathia neiertata omului de inteligentia si de inima.

Pentru a preveni acésta grea stare mijloculu este numai unulu, si anume: a-ne deprinde, cá se aflám unu nimeritu modu de viétia pentru ori ce situatiune si a-ne formá si moderá pretensiunile dupa starea, in carea ne gasim.

Armati cu acésta deprindere, carea in timpuri grele este o virtute si unu isvoru de multe virtuti, este naturalu, ca omulu si-sustiéne, si-si póte sus-

tiéné lumin'a ochilor in tóta intregitatea ei, cá se póta observá tóte asia precum sunt, — si apoi se póta cugetá si lucrá intr'o forma si intr'unu modu realu, — precum adeca lu-reclama imprejurările.

Viéti'a si scrierile parintelui apostolicu Clementu Romanulu.

(Continuare si fine.)

De si din vechime pórtá numele lui Clementu, totusi siguru nu provin dela el, ci dela alti scrietori mai târdii, — prin urmare *pseudoepigrafice* sunt urmatóarele scrieri:

1) *Constitutiuñile apostolice.* (Constitutiones Apostolorum, Διαταγαί τῶν ἀποστόλων διὰ Κλήμεντος). In biseric'a vechie, si anume la resaritu se credea, cá ele intr'adeveru suntu dictate de apostoli si redigiate de Clementu; dar criticii din timpulu mai nou nu se indoiescu, cá sunt de origine mult mai târdie, si adeca: cam dela finea seculului alu 3 si inceputulu secl. alu 4. Constitutiunile se compunu din 8 carti. Inca si in diu'a de adi este o cestiune neresolvita inse, ori de provinu aceste carti dela unulu si acela-si autoriu, si forméza numai o singura scriere, séu, ori de sunt ele, dupa cum voescu unii, trei diferite scrieri, si suntu scrise de mai multi autori. — Cele dintâi 6 carti suntu o prelucrare a unui opu, ce s'a pastratu in limb'a siriana, numitu „*Didascalia apostolorum*“. Ele cuprindu indemnari si prescripte morale pentru toti crestinii, clerici si laici, pentru veduve si seraci; apoi laude de a le martiriului si de a le martiriloru, in urma invetiaturi dogmatice dimpreuna cu condamnarea generala a le ereziloru. Cartea a 7 cuprinde invetiaturi morale si disciplinare, si nu e alta, decât prelucrarea si modificarea *didachiei* edate de Mitropolitulu *F. Brieni*. (vedi nr. 3. al fóei n. din a. c.) Ér cartea a 8. e compilata din diferite isvóre mai vechi, si e mai multu unu *manualu liturgicu*, cuprindiénd o liturgie si diferitě formulare liturgice, pentru hirotonia si hirotesia clericiloru, pentru botezu, etc. — Dupa socotinti'a patrologului *Harnack*, patria acestoru constitutiuni ar fi Siri'a.

2) *Canónele s. apostoli* (Canones s. apostolorum, Κανόνες τῶν ἀγίων ἀποστόλων). Patriarchulu din Antiochia *Joanu Scholasticulu* † 578, amintesece in colectiunea sa sistematica de canóne, ce a compus-o cam pe la mijloculu secl. alu VI., de 85 canóne, pe cari „*invetiacieii* si apostoli Domnului le-au datu prin *Clementu*.“ Si intr'adeveru aflám, cá in cele mai multe manuscrite vechi, nemijlocitu dupa cartea a 8 a constitutiuniloru, urméza acum 50, acum 85 de canóne apostolice. Dar cá aceste canóne nu provinu dela apostoli, nici nu suntu redigiate de Clementu, prin urmare, cá *nu sunt autentice*, acésta a doveditu din destulu atát critic'a mai vechie, cât si mai alesu cea nóua. — La apusu, monachulu *Dionisie Exiguul*, † cam pe la anul 540, publica pentru

prima data in traducere latinéscă, in „*Codex canonum*“, ce l-a edat la finea secl. alu V., 50 de canóne apostolice. Aceste trecénd mai apoi din codicile lui *Dionisie* in „*corpus juris canonici*“, au remasu valide pentru intréga biserica apuséna. La resaritu, au dobândit tóte 85. validitate generala, prin can. 2. alu sinodului trulanu. Deci cestiunea autentiei séu neautentiei loru, prin acésta intarire din partea sinodului ecumenicu a incetatu de a avé vreo importantia óre-care asupra aplicarii loru in prax'a bisericesca. Observam aici, cá tot prin acestu canonu s'au lapadatu constitutiunile apostolice, cá unele cari „*au perdutu frumséti'a loru cea de buna cuviintia*“ prin falsificarile si interpolarile ereticiloru. Cu tóte aceste patrologii si istorici mai noi si de presinte la privescu de unu documentu istoricu fórte importantu relativu la ordinea interna in biserica primara. — *Cuprinsulu* canóneloru sémana multu cu celu alu constitutiuniloru apostolice si alu canóneloru sínódeloru particulare din secl. alu 4, ér formularea lor e cea obicinuita la canónele concilieru vechi. Ele contien mai multu prescripte morale si liturgice pentru clerici, si numai putiene din ele prescriu ceva pentru toti crestinii. Celu din urma canonu (alu 85.) enumera la cártile canonice a le T. V. si N. inca si ambele epistóle a lui Clementu, precum si constitutiunile ap., dar omite *apocalips'a* lui Ioanu. Timpulu când s'au scrisu, nu se póte precisá mai de aprópe, urmând inse istoricului *Hefele*, credemu cá s'au potuta seria pana cátra mijloculu secl. alu IV. Patria loru e Siri'a.

3) *Renduiala* (ordinatiunea) *bisericesca apostolica.* (Ordinatio ecclesiastica apostolorum). Si acésta se ascrie lui Clementu. Ea sémana incátva cu constitutiunile apostolice, dar e o lucrare cu multu mai ordinara. Intréga scriere nu e decât o compilatiune facuta din *didachia* apostoliloru, din epistól'a lui Varnav'a si din alte 2 opuri mai putine insemnate dela finea secl. II. si inceputulu secl. III. — Dupa socotinti'a criticiloru s'a scrisu indata la inceputulu secl. IV., in Egipt. Cu tóte acestea a fostu fórte putieniu cunoscuta si latita in biseric'a vechie. — Dupa o formula de salutare cuprinde scrierea acésta, unu raportu de alu apostoliloru, cá Chr. le-a poruncitu a impartii intre olalta pria sorti eparchiele, episcopieile, presviteratele si diaconatele etc. din tóte tierile, si a vestí „*cuvintele*“ in tóta lumea; urméza apoi cuvintele aceste, mai întâi prescripte morale, apoi legiuri relative la constitutiunea bisericeii. Lucrarea acésta a ajunsu mai târdiu in cea mai mare vadia la Etiopi, Arabi si Copti, si ocupa intre codicii loru bisericesci loculu celu dintâi.¹⁾

In fine lui Clementu Romanulu ii se mai ascriu inca si urmatóarele scrieri apocrife, false — cari re-

¹⁾ Dupa Kurz „*Lehrb. d. Krchgesch.*“ Ed. 9. Tom. I. p. 192.

cunoscându-se de toti criticii că neautentice, póta adi numele de *pseudoclementine* :

1) Asia numitele *XX de omilii a le lui Clementu*. (Homiliae XX. Clementis) Aceste sunt 20 de cuventari, pe cari se le fi rostitu apostolul Petru in caletoriile sale prin Palestin'a, Siri'a si Asi'a mica, combatend si urmarind pre *Simonu Magulu*, in-sotitu fiind si de *Clementu Romanulu*, carele apoi dupa mortea aceluia a descriu caletoriile, si a compusu invetiaturile séu omiliile ce le-ar fi tienuta el in acele caletorii. Srierea acésta incepe cu 2 epistóle adresate apostolului Iacovu din Ierusalimu. Cea dintâi e scrisa de *Petru*. Elu róga pre Iacov prin acést'a epistóla, cá se tiena in secret „Kerygmele“ séu predicele ce ii le-a trimisu. Prin a dóua raportéza *Clementu* lui Iacovu, fratele Domnului, dupa mórtea lui Petru, cá acesta, cá intemeietoriulu si primulu episcopu alu bisericei din Rom'a, l-ar fi designatu pre el de sucesorur, si l-ar fi indatoritu, cá se conscrie invetiaturile sale in cele 20 de omilii, cari sunt in aleturare, si spre legitimarea sa si spre aprobarea lor se le trimita lui Iacovu, carele „gubernéza biseric'a din Ierusalim si tóte bisericile, si e episcopulu episcopiloru.“ Dupa aceste 2 epistóle urméza istori'a caletoriilor lui Petru si *istori'a vietii lui Clementu*. Dupa cele ce se espunu in *acésta din urma*, chiaru pe când a sositu cea dintâi scire despre crestinismu in Rom'a, unu omu din o familie alésa romana, cu numele *Clementu*, se hotari — dupa ce indesiertu a cercatu adevéru in filosofie — a caletori spre acéstu scopu la Iudea. In caletoria sa convenindu in Alexandria cu *Varnav'a*, acesta il face cunoscutu cu crestinismulu si ilu conduce pana la Cesarea, unde disputá Petru cu Simonu Magulu (unu ereticu din restimpulu apostoliloru vedi Fapt. ap. c. 8.) Invingénd Petru, Simonu Magulu fuge rusinatu, dar ilu urmaresce, in-sotit de *Clementu*, carele s'a fost increstinatu, precum si de altii, fara se-l póta ajunge. Pe cale istorisese *Clementu* lui Petru, cum si-a perdutu, mam'a, fratii si pe tatalu seu, ne mai dând de urm'a lor. Scurtu tîmpu dupa acésta intalnesce pe maic'a sa. si pre toti ai sei, cari indata se si increstinara. In Laodicea ilu ajunge Petru pe Simonu Magulu, deci continua disputa mai departe. Dupa 4 dile Simonu fuge, rusinatu fiind de nou de catra Petru. Acesta 'si continua caletoriile totu in lupta contra viclenieloru si insielaciuniloru lui Simonu M. pana la Antiochia, unde se termina istoria. — Ce se atinge de doctrinele propuse in aceste 20 de omilii, apoi ele sunt de natura *ebionitico-gnostica*, si au de scopu, cá se combata *invetiaturile lui Paulu* si *marcionitismulu* (Doctrina ereticului *Marcionu* † 170, elu a fost din Sinope in Pont). Combatarea nu se face directu, ci invetiaturile amintite se punu in gur'a lui Simonu Magulu, profesandu-le acesta cá cand aru fi proprie, ér din Petru si *Clementu* se face martori clasici pentru intemeierea si sustienerea doctrinelor ebionitico-gnostice. — Patri'a

loru posibilu cá a fost Siria, ér tîmpulu scrierei lor cam anulu 160.

2) *Recunoscintiele*. (Recognitiones Clementis, Ἀναγνωρισμοί) Scrierea acésta se compune din 10 carti, si nu se mai afla decât in traducere latinésca, facuta de presbiterulu *Rufin*, † 410. Cuprinsulu ei mai ca e identicu cu celu alu omiliiloru lui *Clementu*, se deosebesce inse prin impregiurarea, cá in acéstu opu preponderéza elementulu istoricu, ér celu didacticu e modificatu, si se propune intr'o forma mai corespundietórie invetiaturei bisericei ortodox-catholice. Si recunoscintiele paru a fi scrise in acelasi tîmpu, in carele si omiliile pseudoclementine. Din caus'a acésta se si céta criticii in privinti'a prioritatii unora naintea celoralalte. Se unescu inse toti in aceea, cá ambele sunt diferite prelucrari din nisce scrieri, ebionitico-gnostice mai vechi, cari s'au perdutu, si pe cari le cunoscem numai din aceste opuri pseudoclementine.

3) *Epitomele*. Aceste sunt nisce prescurtari din omiliile si recunoscintiele lui *Clement*, si s'au pastratu pana acum : 2 epitome grecesci, si 1. in limb'a siriana. Si in aceste preponderéza elementulu istoricu, ér celu didacticu e fórté redusu si modificatu.

Pe cand aceste scrieri erau cunoscute in vechime, pe atunci *Pseudo-Isidoru*, in secl. alu 9, a produsu in colectiunea sa falsa de decretale de a le episcopiloru romani 5. epistóle sub numele lui *Clementu Romanulu*, episcopulu Romei, despre a caroru neautentie si falsitate nimenu nici prin cugetu nu-i trece a nu se indoí.

Dr. Tr. Puticiu.

Fondulu religionariu gr. or. alu Bucovinei,
substratulu, formarea, desvoltarea, administrarea
si starea lui de facia.

(Continuare.)

§. 27.

Manastirea Schitulu mare (Maniav'a.)

Pe langa aceste manastiri si schituri situate in Bucovin'a, mai este de amintitu si manastirea Schitulu mare sau Maniav'a, cum îi dicea ei pe atunci din Tiar'a lesiésca. Galiti'a de astadi. Manastirea Schitulu mare au fostu fundata de unu Ivanu Kniahineckij (Cniahinetchi) din orasiulu Tismeniti'a, carele se calugarise in muntele Atonu si acolo își luase numele de calugarie Ezechiiu. Mai tardiu intorsu in patria, facéndu-se schimnicu, primí numele Iovu. Din Atonu se întórse elu, pe când starea bisericii rusesci din Galiti'a erá cea mai trista si deplorabila. Atát imprejurárilé politice, cât mai alesu decadinti'a clerului îi accelerara caderea. Partea cea mai mare a ei acum erá unita cu Rom'a, éra in partea numita acum Galiti'a, episcopia Leovului si a Peremisiei se mai tienura áncá câtv'a tîmpu de biseric'a resaritului.

Calugerulu Ezechilu, cu scopu cá se ridice religiositate si moralitatea la remasiti'a ortodoxiloru si se arete, cum se cade se fie viéti'a manastirésca pentru cá se placa lui Dumnedieu si se fia de folosu bisericii, se asiédia mai antaiu cá pustnicu in codrulu de langa Solotvin'a, langa ap'a Maniave'a, in cerculu Stanislaului. Dupa unu timpu se mutà mai afundu in pustietate si acolo îi facù unu proprietariu din Marcovu, Petru Liachovici, in 1612 o chilie si biserucutia de lemnu aprópe de scursur'a paríului Schitetiu in Maniave'a. Curènd dupa aceea se adunara pe langa Ezechilu, carele acum primind schim'a, se numí Iovu, totu mai multi iubitori de viéti'a calugarésca. Iovu inse se retrase in singuratate, lasându cá egumenu pre unu Teodosie, sub care numerulu calugeriloru se sporí la 40. Acum biserica schitului era pré mica. Egumenulu Teodosie voi deci cá se faca o biserica noua si inca zidita, dara schitulu nu avea nici bani, nici alta avere. Dara seraciei schitului îi viní intr'ajutoriu Mari'a Movileanc'a, fic'a fostului Domnu alu Moldovei Ieremia Movila si soti'a lui Stefanu Potocki, Voevodulu Bratilavului, carea oferí banii spre zidirea bisericii. Afara de aceea si egumenulu Teodosie in calatoriea s'a la Chievu adunà ajutóre spre acelasi scopu. In anulu 1620, dupa ce biserica noua erà acum inzestrata cu tóte cele de trebuintia si capetase dela patriarchulu Timoteiu alu Constantinoplei privilegiulu de stavropighie, ea se sânti intru onóra Inaltiaríi cinstitei cruci. Acum la anulu 1640 Schitulu mare avea la 200 de calugeri. Intr'aceea manastirea Movilesciloru Suceviti'a decadiuse intr'atât'a încât Mari'a, fic'a fundatoriului Ieremie, se rugà Domnului Moldovei Vasile Lupulu, cá elu spre inviosierea vietii manastiresci in Suceviti'a, se incredintieze conducerea manastirii calugeriloru dela Schitulu mare. Numitulu domnu aduse deci calugeri dela Schitulu mare si vedièndu zelulu si viéti'a loru adeveratu calugarésca, au supusu cu chrisovulu din Iasi din 31 Marte 1648 Schitului Mare manastirea Suceviti'a pentru totdéun'a, dimpreuna cu tóte averile ei.¹⁾ In acésta

¹⁾ O copia a chrisovului lui Vasile Voda Lupulu datu in acést'a privintia se afla in actele Consistoriului si suna din cuvèntu in cuvèntu intocm'a precum urméza:

E. Rutheno Idiomate ad Verbum.

Copia Privilegii Basili Voëvodae Principis Moldaviae, de subjectione Monasterii Suczavicensis Skitensi.

In nomine Patris et Filii et Sancti Spiritus amen. Trinitas Sancta Unius Essentiae et Individua. Ecce ego Servus Dominatori meo, Domino Deo, et Salvatori Nostro Iesu Christo Trinitatis Adorator Io Basilius Palatinus Dei Gratia Dominator Terrae Moldaviae. Quandoquidem ab antiquo tempore Nos Dominus audivimus a multis et variis Personis de piis Patribus in Monasterio Skitensi Terrae Russiae, quod Deo gratam vitam suam regularem non commutaverint, uti ab initio susceperunt ab Antecessoribus ac Patribus suis, Beato Patre Iobo et Patre Theodosio. Ideo ex toto ac sincero corde, totaque anima mea concupivi, ut etiam in Nostra Terra Moldavica de eadem Deoplantata vinea vitis progerminet, et procreet fructum virtutum spiritualium in utilitatem omnibus Christi no-

atèrnare au remasu Suceviti'a pâna la desfiintierea Schitului mare. In anulu 1676 au fost manastirea Schitului mare arsa si devastata de Tataři si Turci cu totul, éra calugerii ucisi si imprasciati. Dupa retragerea pagániloru, calugerii remasi adunând ajutóre mai alesu in Rusi'a, reedificara manastirea áncã mai frumosu de cum fusese mai nainte. Uninduse cu biserica Romei in anulu 1692 eparchi'a Peremislei, éra in 1700 si a Leovului, remase in tóta Rusi'a rosia (Galiti'a) credinciosu ortodoxiei numai Schitulu mare cu trei schitisióre, cari îi erau subordonate, adeca Uhornikil Tovmacic si Colomeea. Astadi schitulu mare e numai ruina. Mai sta inca turnulu portii, dara descoperitu si stricatu si unele remasitie de zidulu ce incunjura manastirea.

Proprietate de pamèntu in Tiar'a lesiésca, afara de locul de pe imprejurulu manastirii, capetatu dela ctitorulu Petru Liachoviciu si dela unii sliachtici din satulu Jurachi, apoi vr'o dóua gradini in Sniatinu, Schitul mare nu aveá. Se aflara inse precum se vede mai josu, boeri Moldoveni, carii cu generositate strabuna fatia de biserica, inzestrara cu proprietati si acésta manastire, carea de sí in tiara streina, totu-si parte prin ctitor'a Mari'a Movileanc'a, parte prin referinti'a in care sta catra manastirea de aici Suceviti'a, era óre-cumv'a legata de acésta tiara.

mine signatis hominibus, ad hoc majus excitavit in nobis desiderium Domina Maria filia defuncti Hieremiae Mogilae Palatini, quoniam Monasterium nominatum Suczavica, sub Titulo Resurrectionis Christi prope ruinam fuerat ob varios malos dispositiones et rogavit nos sedule, ut annueremus Patribus Skitensibus monasterium Suczavica in possessionem dare, etenim Sancti istius Monasterii ipsemet Parens ejusdem Mariae Hieremias Palatinus fundamenta posuit. Nos itaque habito Consilio cum Archiepiscopo ac Metropolita Soczoviensi Domino Barlaam caeterisque Episcopis Terrae Nostrae et Magnatibus atque Consiliariis Nostris Moldavicus judicavimus hanc rem esse salutarem: quare per literas Nostros advocatis praedictis Patribus Monasterium Suczavica in Possessionem tradere mandavimus cum opibus et subditis omnibusque rebus ad Monasterium Suczavica pertinentibus enimvero hucusque elapsus est quinquennium, a quo ibi manent Christi praecepta implendo praefati Monachi in praefato Monasterio omnimodo expletas et servantes Repietatem et obsequium suum ad Exemplar pristinae suae vitae. Eapropter laetamur toto animo, vero testimonio firmati spem talem habentes, quod et pro Dominio Nostro precibus suis Deum in Trinitate Venerabilem deprecentur, perinde ac pro bono felicive Statu atque Tranquilla duratione totius Terrae Nostrae, praesertim vero pro animae salute omnium Christum amantium hominum quare Consilio inito generatim simul cum Archiepiscopo ac Metropolita Soczaviae Domino Barlaam caeterisque Episcopis Terrae Nostrae, et omnibus Primitibus atque Consiliariis Nostris Moldavicus, unanimiter libentique animo Nos Dominus annuimus et constituimus prodictis Monachis Skitensibus tales literas seu Privilegium dare, ut nemo habeat potestatem a Monasterio Suczavica eos abalienandi, aut in hacce re injuriam illis inferendi praesenti et futuro tempore, sed sint Confirmati et Confortati in saecula saeculorum suae saluti studentes, et pro Nostra Salute Deum orantes. Hanc ob rem praedictum Monasterium Suczavica cum omnibus pagis ac vineis et cum Zin-

Cele ce le insira Pumnulu despre Schitulul mare in scrierea s'a la pag. 12—24, n'au nici unu te-meu istoricu.

Pentru ca manastirea acésta avea asiadara mosii in Bucovina, au fostu provocata si ea, cá se-si trimita delegatulul seu inaintea comisiunii delimitátore, carea functiona in Suceava, cá se-si arete titlurile sale de proprietate asupr'a aceluor mosii. In arm'a provocarii de catra administraciunea militara a tierii, s'au infatisiatu in Suceava la 15 Februarin 1782 inaintea comisiunii ecclesiarchulu Isachi si ieromonachulu Ghelasie precum si Proegumenulu Sucevitiei Gurie.

Venirea unui calugeru si dela Suceviti'a se explica prin aceea imprejurare, ca o mosie de ale Sucevitiei au fostu ajunsu in stapénirea Schitulul mare. Dice adeca delegatulul, cumca manastirea Suceviti'a

garis, omnique proventu sit Supra Scriptis Skitensibus monachis inviolate semper et in aeternum. Quoniam ad id accedit fides Nostri Domini Supra Scripti. Nos Io Basilius Palatinus et fides dilectissimorum filiorum Principatus Nostri Stephani Palatini, Ioannis Palatini, Io Alexandri Palatini et fides Primatum Nostrorum fides domini Giki Magni Aulici Terrae inferioris, et fides Domini Thomae Magni Aulici Terrae superioris; et fides domini Gabrielis Ducis et Parcalibi Soczaviae, et fides domini Petriczeuki Parcalabi Hotyniensis, et fides Domini Stephani Boul et Damasaceni Parcalaborum Nemecensium et fides Domini Georgii Parcalabi Romanensis et fides Domini Georgii Hulae (?) praefecti, et fides D. Georgii Stephani Spatar, et fides Dni Georgii Parcellatoris et fides Domini Iordakii Thesaurarii, et fides D. Hieremiae Venkulici Dapiferi, et fides Dni Recuperationis, et fides omnium Optimatum ac Nobilium Nostrorum Majorum et Minorum. Post obitum autem Nostrum et Dominationem cui Deus secundabit obtinere Principatum in Terra Nostra Moldavica e liberis Nostris, aut ex Nostra progenie, aut quem Deus eliget dominari in Nostra Terra Moldavia, is cavebit, ne destruat, aut transgrediatur hoc Commune Stabilimentum et Decretum nostrum, si cupiet benedictionem Divinam obtinere, aeternamque salutem consequi. Si quis vero ductus levitate mentis suae ausus fuerit dirumpere, aut cassare hoc beatum Statutum Nostrum, ille sit execratus a Domino Deo Creatore Coeli et Terrae, Purissimaque ejus matre et a Duodecim Sanctis Superioribus Apostolis, et Omnibus Sanctis, et sors ejus sit cum Iuda Dei proditore in infinita et aeterna supplicia, a quibus Nos custodiat hominum Amator deus, praesertim vero in hoc opus salutiferum Gratia sua dirigat, ut non tantum non insectemur servos Christi, sed etiam beneficiis ac honore illos prosequamur, tamquam Advocatos Salutis Nostrae, in Majus autem robor et firmitatem eorum omnium superscriptorum Mandavimus Nostro fideli Nobili ac Honorato de Primatibus Domino Theodoro Ianovicz Magno Logothetae scribere, et Nostrum Siggillum alligare his veris literis Nostris = scriptae Iassius anno Mundi Conditi 7156. Mense Martio 31-ma die. Io Basilius Voevoda sive Palatinus. Anno Christi 1649.

In actele Consistoriului se mai afla in asemene copii uriculu de intarire a subordinarii Sucevitiei la Schitulul mare, dela Stefanu Voda (fiulu lui Vasile Lupulu) din 6 Martie 7168/1660, precum si uriculu lui Scarlatu Ghic'a din 11 Iuliu 7265/1756, prin care se intarese manastirii Schitulul mare privilegiulu, ce l'au fostu capetatu dela Domnii de mai nainte, de a luá decim'a din teritoriulu Cernautiului.

când s'au inehinatu Schitulul mare, au facut-o acésta cu acelu adausu, ca numai mosiea Mamaescii se tréca la Schitu, éra celelalte se remâne ale Sucevitiei cá mai nainte.

Schitulul mare pe atunci aici in tiara posiedea:

1. Mamaescii, satu, care au fostu datu de metropolitulu George Movila Sucevitiei, Suceviti'a inse l'au datu dimpreuna cu uriculu de daruire Schitulul mare când i s'au supusu. Uriculu de daruire dupa dis'a ecclesiarchului au arsu, când au arsu Turcii Schitulul. Au aretatu inse unu chrisovu de confirmare dela Duc'a Voda din Iasi din 9 Febr. 7177/1669,²⁾ (Nr. Prot. 180) éra altulu dela Stefanu Petru (Petriceicu) Voda din 26 Mart. 7181/1673 (Nr. Prot. 181.) Intr'amendóue uricele se dice, ca Mamaescii sunt proprietate drépta a Sucevitiei, confirmarea in stapénire se da inse Schitulul. Se mai adange, ca dóuadeci de casatori (gospodari) cari s'au asediatu aice din Tiar'a lesiésca, se fie cu tóta ascultarea si supunerea (vecini) manastirii si nimene se nu aiba a trage dela ei óre care folosu cât de putienu, decât numai singura manastirea Schitulul. Se dechiara asiadara cele 20 de familii venetice de scutelnici ai manastirii.³⁾

Pentru hotarele satulu acestui'a avu manastirea cértá cu mazilulu Lupulu Stroescu din Siubranetiu.

2. Revn'a, daruita de Solomonu Bêrladeanulu. Despre uricu dice ecclesiarchulu, cumca aru fi arsu si acest'a, dara dreptulu manastirii se confirma prin acele-si chrisóve cá la Mamaesci, alu lui Duc'a si Stefanu Petru Voda (Nr. Prot. imp. 180 si 181,) in cari amendóue se spune respicatu, cumca Revn'a este daruita manastirii Schitulul mare in Tiar'a lesiésca de Solomonu Bêrladeanulu.

(Dupre „Candel'a.“)

(Va urmá.)

D i v e r s e .

* **Convocare.** Domnii actionari ai institutului de credit si economii „Victoria“ din Aradu, prin acést'a se invita, conform §. 17. din statutele institutului nostru la a **II. adunare generala ordinara** care se va tine in Arad, la 23. Martie 1890 st. n. la 10 óre inainte de médiadi, in localitatea institutului (Strad'a Deák-Ferencz Nr. 8.) — Obiectele: 1. Raportulu directiunei si bilantiulu anului de gestiune 1889. 2. Raportulu comitetului de supraveghiere. 3. Stabilirea bilantiului si distribuirea profitului curatu. 4. Alegerea alor doi membri in directiune. — Domnii actionari, cari dorescu a participá la adunarea generala in persóna s'au prin plenipotentiatii, in seusulu §. 22. alu statuteloru, sunt rugati a-si depune actiile si eventualu dovedile de

²⁾ In documentulu acesta satulu se numece si Mamaescul.

³⁾ Scutelnici se diceau acei tierani supusi, carii dela Domnie se scutiau de tóte darile si greutátile tierii, pentru cá se fie cu totul numai in folosulu stapénului seu, fie boieriu, fie manastire.

plenipotentiala la cass'a institutului celu putienu cu 24 6re inainte de adunarea generala. — Arad, in 2. Martie 1890 st. n. — Directiunea institutului.

* **Adunarea generala a „Timistianei“** a decursu Luni (3 Martie n.) in cea mai frumoasa ordine. Din caus'a morbului dlui directoru esecutivu Eman. Ungurianu, a fostu substituitu prin parintele Georgiu Traila substitutul seu. Presenti 12 actionari (mai tardiu au venit mai multi) cu 160 de actiuni. In raportulu directiunei se constata atat crescerea increderei publicului cat si a clinelei. Riverimentulu a fost 2,266.127 fl. 48 cr. Din venitul curatu s'a votatu: 100 fl. pentru „Alumneulu rom. nat.“ din Timisi6r'a, 50 fl. pentru societatea „Petru Maioru“ din Budapesta, Dividende s'au hotaritu 3 fl. adeca 6% de fie-care actiune; la fondulu de reserva se alatura 8161 fl. 07 cr. carele astfelu a ajunsu suma de 21,137 fl. 46 cr. S'au votatu absolutoriu si incredere directiunei si comitetului de supraveghiere; pentru autentificarea protocolului s'au designatu membrii C. Maniu si P. Rotariu; protocolulu l'a portatu I. Miculescu, spune „Lum.“

* **Multiamita publica.** Subscrisulu in' numele corului nostru vocalu rom. gr. or. din Cuvesci (tractulu Lipovei) esprimu multiamita publica Ilustrei familii Mocionyi pentru considerarea ce au avut'o fatia de corulu nostru, trimitindune ca dreptu incurajare — gratis — foi'a „Familia“ din Oradea-mare pe anulu 1890. Atot putintele resplatéscale din darurile sale cele bogate acést'a bine facere, ér noi nu o vom uita nici când. Georgiu Tomi invetiatoriu si dirigentele corului.

* **Multiamita publica.** Dupa venirea in Barateazu a iubitului nostru preotu Ilie Baia, care pe langa cuvintele sale cele blande adeveratu parintesci, prin cari au aretatu insemnatarea cea mare a santei maici bisericii, ca casa a lui Dumnedieu, a carei subsistintia numai prin jerfele cresciniloru póte se esiste, unii dintre locuitorii nostrii nici n'au interziatu a contribui cu câte cev'a la inaintarea s-tei nóstre bisericii si anume:

Dimitrie Basianeanu jude comunalu, a donatu 4 repidi si un'a cruce tóte in pretiu de 50 fl. Ilie Luc'a epitropu a donatu unu prapore in pretiu de 50 fl. Marcu Candea jude alu doilea si cu Dimitrie Pep'a epitropu sec. au donatu unu rându de ornate negre bisericesci in pretiu de 50 fl. pentru care intréga comuna bisericesca, si pe calea acést'a i-si tiene de datorintia ale aduce cele mai sincere multiamiri. — Dumnedieu se le resplatésca indiecitu si insutitu nobil'a fapta! In numele intregii comuni: Alecsiu Turicu, m. p. invetiatoriu.

† **Necrologu.** Balthasaru Munteanu cá sociu, Eugeniu, Adelin'a, Alexie si Joanu Munteanu cá fii si fica, Alexie Munteanu cá socru, si Constantinu cavaleru de Aldulianu cá frate cu inim'a durerosa anuncia reposarea multu iubitei socia, mama, nora si sora Eugeni'a Munteanu d' Aldulian proprietara a crucei Elisabet'a din Romani'a, carea in 18. Februarie (2. Martie) a. c. nóptea la 10 6re dupa unu morbu fórté scurtu a reposatu in

Domnulu in etatea de 32 ani alu nascerii si in alu 14 anu alu casatoriei. Inmormentarea se va tienea Marti in 20. Februaru (4. Martie) a. c. la 3 6re dupa amiadi si dupa ritulu gr. or. — Oravitia in 19. Februaru (3. Martie) 1890. — Fie-i tierin'a usi6ra!

† **Necrologu.** Emili'a N. Chiornitia, nasc. Radu Popea dupa unu morbu scurtu de 8 6re, in urm'a nascerii, a incetatu din viétia la 12 Februarie, 10 6re dimineti'a, in etate de 39 ani, impartasita fiindu cu Sfintele Taine.

Despre acést'a ireparabila perdere incunosciintiam cu inim'a plina de durere pe tóte rudeniile, pe amicii si cunoscutii reposatei.

Remasitiile pamentesci ale neuitatei defuncte se vor asiedi'a din casele proprii in cimiteriulu gr. or. din Cuculatu, Mercuri in 14 Februarie, la 12 6re din di.

Cuculatu, 12 (24) Februaru 1890.

Nicolae Chiornitia cá sotiu. Aurelia mar. I. Hamsea preotu, Sextili'a, Octavi'a, Emili'a, Valentin'a, Tuli'a, cá fiice. Radu Popea parochu in Satulungu cá tata. Iuliu Popea administrator de mosia in Romani'a, Radu Popea diaristu in Bucuresci, cá frati. Valeri'a Gavrusiu, cá sora. Iancu Hamsea parochu in Resinovu, cá ginere. Ioanu Gavrusiu notariu in Satulungu, cá cumnatu. Nicolae Popea episcopu in Caransebesiu, Ioanu Popea profesoru in Brasiovu, Alexe Popea arendasiu in Romani'a, Victoru Popea parochu in Satulungu, N. Penciu jude reg. in Zernesci cá unchi. Voica Popea preotésa in Satulungu cá bunica. Eufrosin'a Octavianu Popea Mari'a Penciu nasc. Popea Mari'a I. Popea Reveic'a Alexe Popea Maria V. Popea cá matusie. — Fie-i tierin'a usi6ra si memori'a binecumentata!

† **Necrologu.** I6chim u Murgu invetiatoriu rom. gr. ort. in Siciu, dupa unu morbu scurtu, dar fórté greu, a incetatu din viétia in 16 l. c. v. in alu 61-lea anu a-lu vietii sale, si in alu 40-lea anu de servitiu pe carier'a invetiatorésca.

Pe defunctulu lu-deplange intristat'a si neconsolabila s'a socie si nemangaiat'a s'a fiica, cari au remasu singure in acést'a lume. Dumnedieu se-le mangaie! Ér reposatulu: se-i fie tieran'a usi6ra si memoria binecumentata!

* **Colonisatori insielatori.** „Délm. K.“ in Nr. 34 scrie: Vice-comitele comitatului Timisiu dilele trecute atrase atentiunea protopretoriloru cercuali si a primariilor comunale asupr'a unui insielatoriu, care sub pretextu, ca va esopera colonisarea poporului de rându pe teritoriulu „padurii de vênatu“ de langa Timisi6r'a, stórcé sume mari séu mai mici dela poporu. Acum primimu incunosciintiare despre manoperele unui altu insielatoriu. Acést'a i-si bate capulu cu lucruri mari. Elu a insielatu 13 comune din cerculu Recasinului si alu Buziasinului, stórcéndu de pe bietulu poporu seracu si credulu sume numeróse, cu acea amagire, ca numai pe Romanii gr. cat îi va colonisa. Numele paserii bune e Partenie Golasie din Ictaru, carele in Chiseteu si-a datu de capu, cá-cí l'au prinsu si acum ilu voru colonisá la recóre pe marele colonisatoru. — Aru fi bine, déca primariile comunale ar fi cu cuvenita atentiune si aru urmári pe astfelu de insie-

latori, dupa cum vicecomitele a ordonatu, ca apoi de timpuriu se-i prinda si se-i detina.

* **Cum pedepsece poporul pe cei ce dau focu.** Din Domihida, comit. Odorheiu, se comunica, ca in timpul din urma s'au intemplat acolo o multime de incendii, care au seracitu partea cea mai mare a comunei. In dilele trecute a luat foc o casa si in urm'a ventului flacarile cuprinse mai multe siuri. Intrég'a comuna alarmata a alergatu se stinga, cand d'odata ómenii observara pe unu Donu Joanu tineru de 18 ani, carele fugea dela casa ce se aprinsese. Locuitorii desperati pusera man'a pe elu si-lu dara prada flacariloru. Cadavrulu a fostu mai târdu aflatu cenusie intre nesce bârne. Gendarmari'a a arestatu mai multi locuitori.

* „Non'a.“ Non'a-se numesce o noua epidemie, ce s'a ivitu mai întâiu in Itali'a. Ea sémána multu cu influenti'a, numai e cu multu mai puternica. Bolnavulu de nona dórme din 3—4 dile fara a scí de sine, dupa acésta s'au se scóla deplinu sanetosu, s'au dórme somnulu celu vecinicu. In Vien'a si Budapést'a s'au ivitu câteva casuri. In Aiudu s'au constatatu trei casuri de nona; in Sibiu, unu factoru postal, cuprinsu de acestu morbu a durmitu trei dile in continuu.

* **Divorturile in Americ'a.** Dilele acestea s'a intocmitu la Vaschington o statistica a tuturor divorturilor din Americ'a. Resulta din acésta statistica urmatórele: In cei din urma 20 de ani s'au divortiatu in Statele unite 328.716 parechi casatoriti pe calea legii. In privinti'a judecarii lor in fie-care statu sunt alte forme. E interesantu a se ceti cauzele, pentru cari s'au facutu divorturile. Unele sunt intrigi meschine, altele lucruri de risu si altele copilarii. Astfelu au fostu cauze de divortiu intre multi faptulu, ca barbatulu a calumniatu pe sor'a sotiei sale. O multime de americance s'au divortiatu din cauza, ca barbati au batutu câinii ori pisic'a favorita a nevestelor. Unele s'au divortiatu pentru ca barbati lor fumau si nu se radeau la timp. S'au gasitu casuri de divortiu si pentru ca femei'a nu a voitu se cósá unu nasture pe hain'a barbatului ei. In altu casu femei'a din capritu státea tóta diu'a in patu, voindu se arete cá n'are lipsa de a lucrá, ér alt'a tragea de barba in fie-care deminétia pe barbatu din patu trimitindu-lu la munca.

Concurs.

Pentru postul de invetiátoria la scól'a gr. orient. romana de fete din comun'a **Agrisiu**, (protopresviteratul Siriei) cu terminu de alegere pe duminéca **11. Martiu stil. v. a. c.**

Emolumentele anuali: a) salariu banescu 350 florini, b) pentru cortelu, pana ce comun'a va fi in stare a-l dá in natura, 50 florini, c) 5 (cinci) orgie de lemne numai pentru invetiátoria, séu in natura séu in bani dupa pretulu magazinei dominiali din loc, d) pentru conferintiele anuali 10 florini, e) spesele scripturistice le supórta epítropi'a cultului, f) curatitul si incalditul salei de invetiament este a curatorului scolariu, sub ingrijirea invetiátoriei si a epítropului cultural.

Aspirantele — cari au se fie femei nemaritate, dovedind alese, si maritându-se cá invetiátoria, postul ocupat se va considerá de vacant — sunt avisate a-si substerne petitiunile lor, adresate comitetului parochialu din

Agrisiu, pana in 8. Martiu st. vechiu an. cur. la Dr. Giorgiu Popa asesor consistorial in Arad cá esnis, dovedind cá sunt de religiune gr. orient. cá posed essamenul de cualificatiune si cel din limb'a magiara si cá ce conduita au. Intre competente se vor preferi celea cu classe. Alés'a dupa doi ani de proba, convenind se va intari definitiv. Recurintele sunt poffite a se presentá in faci'a locului in atare duminéca pana la alegere.

Agrisiu, 18. Februaru 1890.

Comitetul parochialu.

Presiedinte: Avram Popoviciu, m. p. preotu. —
Notariu: Corneliu Cretiu, m. p. invetiatoriu.

In contielegere cu Dr. GIORIU POPA, m. p. ases. consistorialu in Aradu.

—□—

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatorésca dela scól'a din **Siri'a**, suburbiulu Creminisce, cu terminu de alegere pe **18/30 Martiu a. c.**

Emolumentele anuale sunt: 1) In bani gat'a 400 fl. 2) 12 orgii de lemne, din cari se va incaldí si scól'a. 3) pentru curatoratu 20 fl. 4) quartiru liberu cu gradina. 5) spese conferentiale dupa recerintia.

Doritorii de a ocupá acestu postu, pre langa producerea testimoniului preparandialu, de cualificatiune si esamenu de limb'a magiara, trebuie se documenteze, cá au absolvatu celu pucinu 4 classe gimnasiale ori reale cá-ci numai in acestu casu potu devéni in candidare si respective vor fi admisi la alegere. Cei cu mai multe classe vor fi preferiti.

Recursele astfelu instruite si adresate comitetului parochialu din **Siri'a**, suntu a se trimite pâna in diu'a premergátore alegeri Pr. On. Dnu protopresviteru si inspectoru scolariu **Georgiu Popoviciu** in **Siri'a** (**Világos**) avénd recurentii in vre-o duminéca s'au serbatóre a se presentá la sânt'a biseric'a, pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **GIORGIU POPOVICIU**, m. p. protopresviteru scl.

—□—

Neafându-se concurenti in anulu trecut, pentru parochi'a **Hidisielnanu**, protopresviteratul Beinsiului, conform decisului cons. gr. or. Oradanu de dtto 19/31. Decemvre 1888 Nr. 1015 B. se escrie concursu nou pe langa urmatórele beneficii:

a) Cas'a parochiala cu 2 chilii, gradina, nu alteum si uneltele ce sunt de lipsa la casa, poiata, colnitiá, etc. cu unu venitu de 80 fl. b) Pamentulu parochialu $\frac{3}{8}$ cu unu venitu de 180 fl. c) Din biru dela 115 case un venitu de 80 fl. d) Dela inmormentari mari si mici 40 fl. e) Dela cununii 20 fl. — Sum'a 400 fl. — afara de acestea mai sunt si alte venite din masluri, rogatiuni, festanii, estrase si alte accidentii.

Doritorii de a ocupá acést'a parochie de cl. III-a sunt avisati a-si trimite recursele adresate comitetului parochialu, Protopresviterului tractualu **Eli'a Mog'a**, in **Robogani** pana la **16/28 Martie, a. c.** ér in **18/30 Martie** se va tiené alegerea, — poffiduse recurentii pana la diu'a alegeri a se presentá la biseric'a diu locu, spre a-si aretá desteritatea in celea rituale.

Datu din siedinti'a comitetului parochialu tienuta la **4/16. Fauru 1890.**

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea: **ELI'A MOGA**, m. p. protopresviterulu Beinsiului.

—□—